

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény
Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Fischel Fülöp könyvkereskedése ide küldendők az előfizetési díjak nyiltterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 fr.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadtatnak:
Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukes M., Ooppelik A., Daube G. L. és társánál és Herndl. Brnben: Stern M.

Nyiltter petitsora 10 kr.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Néhány szó a gazdálkodás köréből.

A jelenlegi kedvezőtlen állapotok, az annyira alacsony gabona ára, mely csak a múlt évben képezett kivételt, ellentétben a kézimunka megdrágulásával és egyéb szükségletekkel, a gazda első kötelességévé teszi azt, hogy kiki saját gazdasága vezetésében megtalálja azon helyes beosztást, a mely minden felesleges kiadást, minden pocsekölést elkerülni paracsol.

A pazarlás nemcsak a helytelenül alkalmazott javaknak felhasználásából, hanem a talajnak okszerűtlen felhasználásából áll, mert a bevezetett vetéscserzés és az ezekben termelt gabonaneműk helyes vagy helytelen beosztása szintén a pazarlás eszköze lehet.

Az ugar, melynek szükségét a talaj fizikai javítása, tisztántartása, mélyítése, viztelenítése esetén czélszerűnek kell tartanunk, sok esetben pocsekklás számba is mehet és ezért kívánatos lenne, hogy e tekintetben minden gazda tisztába jöbessen a felett, miszerint lovább tartson-e fekete ugar-rendszert, avagy takarmánykeveréket termeljen-e a fekete ugar helyén, avagy e kettő felett a két éves löhernek adjon-e előnyt?

A fekete ugarra tehát szükség van az előbb felhozott esetekben, még pedig feltétlenül.

Fekete ugar nélküli termelésre pedig szüksége van a városi kisebb gazdának, a ki szabad gazdálkodást üz az ő néhány vékás földjén, a ki mestersége mellett csak

mellékesen foglalkozik gazdálkodással a czélból, hogy saját keze munkájának gyümölcsét mentül nagyobb terméshozamokkal biztosíthassa. Mivel boldogulása és biztos megélhetése nagyrészt ehhez van kötve, fekete ugar tartása mellett igen sokat veszítené, tehát ilyen kisebb gazdának igyekezniök kell jobb trágyázással és műveléssel a fekete ugar elhagyását lehetőleg kiegyenlíteni.

Tényleg erre vonatkozó példákat találhatunk kisebb városok gazdasági üzemében, a hol kitünő mezei termelvényeket állítanak elő, a mi csupán gondosabb trágyázásnak és okszerűbb művelésnek tudható be. Ilyen viszonyok között a fekete ugar betartása elmaradhat.

Magától értetődik, hogy hasonló viszonyok között nagyobb és valamely városhoz közel fekvő uradalmaknak sem szükséges, hogy fekete ugart tartsanak.

Zöld ugar tartása és egyéves löhere termelése szintén sok helyen szokásos, de ez leginkább oly gazdálkodásnál fordul elő, hol kevés a rét s hogy a takarmány szükségletet feleznai képesek legyenek az egy éves löhere mellett a fekete ugar helyén, zöld ugart tartanak, azaz azt takarmánykeverékekkel vetik be. Mert ha ilyen helyen az egyéves löhere mellett még zöld ugart sem tartanának, feltétlenül takarmányhiány áll be, a mely körülmény minden gazdára veszedelemmel jár, mivel a szálas takarmány pótlására feltétlenül póttakarmányt kell beszereznie, avagy éhezni fog az állata, s ha ezen eset fordul elő, saját zsebét lopja meg a gazda és saját

zsírját fogyasztja, mert a hol az állat éhezik, ott sovány lesz a trágya s ebből folyólag gyenge a termés és üres a kamara, de ilyen körülmények között a gazdaság megjavítása ki lévén zárva, a gazda lönkre is jut.

Ha tehát kevés a rét, a fekete ugar helyett takarmánykeveréke, kell termelni és a löherét a forgóba legalább egy év tartamára fel kell venni.

Ezekon kívül még igen fontos kellék köze tartozik a talaj műveletnél előforduló azon sarkalatos követelmény, hogy megfelelő időközben trágyázni kell, szóval jó erőben tartani a talajt, az ide való viszonyok közé leginkább beillő növényfélések termelése és azoknak gondos ápolása.

Ezért a talaj okszerű művelését a mezőgazdasági haladás elengedhetetlen kellékének kell tartanunk, mert a trágyázás csak akkor jut összességében érvényre, ha az kellőleg megmunkált földbe kerül.

Ha a földet nem munkáljuk jól, akkor ha esetleg silány magot vetettünk, termésünk sikerültt nem láthatjuk biztosítva, míg ha silányabb mag kerül jó művelésben állott földbe, a gyengébb minőségű mag hiányait a jó műveléssel félig biztosítottuk.

Az okszerű talajművelés kiindulási pontját az állatok jobb táplálásában kell keresnünk, mert az a fő feltétel a talajnak jó megművelhetésénél, hogy jó erőben legyen az állat s ebből folyólag jó birja az igát.

Hogy különben mi bir a talaj jó művelésén befolyással? — azt máskor fogom megírni.
Berger Károly.

TÁRCZA.

Színek.

Hová tűnt az ezernyi szín,
A csillogó sugár?
Lelkem beroskad romjain
Csak sápadt árnya jár!

Ugy, mint mikor a nap leszáll,
Kigyul a végtelen,
De már sötétlik a homály
A távol téreken.

Az estnek rezdülő ködét
Ezer szín lepte meg,
Hol kuszó fény, kelő sötét
Egymásba lengenek.

Szél zendül . . . A köd megremeget . . .
Nines fénye semminek,
Csak még lelkemben rezgenek
A tova tűnt színek.

Pásztor Arpád.

Esküvő.

Visszajöttek a templomból. A pompás négyes fogatok egymásután robognak a hatalmas palota kapuja elé. Az első kocsiiban az új pár. A vőlegény katonai uniformisban, az új asszony a menyasszonyok hófehérjében. Mindketten boldognak látszanak, a férj feleségéhez simul, nézi annak alabástrom arcát, mely tűző fekete szeméit, karcsu termétét s nem tud betelni látásával. Végtelenül szereti, innádjá ezt a nőt s nem gondol szerelmében a multra, a múlt szerelmére.

A portás lesegíti őket a kocsirol, lesegíti a násznépet s az felvonul a puha szőnyeggel borított, széles márványlépcsőkön. A csarnokban cigányzene fogadja az új párt, mely a díszes násznép kíséretében vonul fel a pompás termekbe.

Gondtalan az egész társaság s gondtalan az is, kinek házasságára összegyűltek. Nem vetett egy tekintetet a portásnak ajtajára, mikor mellette elhaladt nevével. S nem méltatta a portást sem egy tekintetre, kinek arcán ott ült a kétségbeesett színevés.

Hogy is ne, Gyermeké haldoklik. Ott vonaglik a díszes palota portálakásában, a belső szobában a tizenkilenc éves leszakított, összetaposott virág. Szépségének csak a romjai vannak meg. Sovány, aszott, esontos arcából csak azok a szép szemek mutatják: mi volt ez a leány egykoron, még amikor nem lehetett reá a pompás palota urának fia az ő gyilkos leheletét, kárhuzatos csókjait.

Szegény sárba taposott virág, ott kinlódik, ott küzd a halállal, de most nem köhögő mellére szorítja aszott ujjait, hanem hevesen dobogó szívét próbálja csitítani,

Megszólal a zene. S a zene hangjai erőt adnak a leánynak, kivánszorog ágyából, odacsuszik a kis ajtóhoz, melynek üvegajtójából jól láthatja az új párt, az új férjet, az ő hűtlen kedvesét.

Nézi, nézi, míg az el nem tűnik az emeleten s csak fájdalmat, rettenetes fájdalmat érez. Nem átkozódik, nem tördeli kezeit, nem sújtja átkokkal azt a pillanatot, mikor reá kezdett hallgatni s mikor meghallgatta őt; csak szenved, csak szenved és érzi, hogy milyen jó, milyen enyhethető is lesz neki a halál, mely ott leskeledik mellette.

Székelt huz az ajtóhoz. Nem tudna onnan többé eltávozni. Hallani akarja legalább a zenét, látni akarja az atakok árnyait, köztük talán még egyszer . . . utoljára őt.

Didered, reszket a beteg, kiütnek testén a haldokló izdadt gyöngycseppei, de nem vánszorog vissza a helyére. Néz, néz s ki nem fírad a nézésben. Szemei sokszor elhomályosulnak, teste megdermed, egyet vonaglik s azt hiszi, most jött a halál érte . . . De nem, nem halhat még meg, nem! s a szemei újra megtisztulnak, egy pár percig újra meghosszabodik élete.

Igy ült két órán keresztül. Az ebédnek vége. A csillárok kigyulnak s a párok a pompás kertbe oszlanak. Ott jön ő, az új férj. Komoran s egye-

A szüret.

Hol vigan, de több helyen szomoruan folyik és már be is fejeződik a szüret. A bor több helyen lett kevesebb a várt mennyiségnél, mint több, mert az idő szeszélyessége elrontotta a jó reményeket.

Érdekes most a szőlőkampány vége felé visszatekinteni szőlőértékesítésünk hibáira. Pár év előtt a magyar csemegezőlő Németországban, mely szőlőknek legnagyobb fogyasztója volt és lesz, nagy keresletnek örvendett s tetemes mennyiséget szállítottak oda.

Az export kereskedők közvetítették, a kik nagy gondnal csomagolt szőlőjüket csaknem teljesen friss állapotban voltak képesek az illető kiviteli piacra juttatni. Néhány év előtt azonban az olasz szőlő kezdett elterjedést nyerni. A mult és jelen évben oda jutottunk, hogy az olasz szőlő a német piacokon uralomra jutott, a melylyel a versenyt fölvenni csak áldozatok árán s a legnagyobb körülmésként és szakértelem mellett lehet.

Ha az olasz szőlővel a mi szőlőnköt összehasonlítják, bizony a mi szőlőnk alig-alig bírja ugy ki a kritikát, mint az olasz.

A mi szőlőnk alapszíne a zöldes szín, az olasz szőlőnél a fehér és aranyárga. A mi szőlőnk közt, ha még oly gondnal csomagolták is, nedves, sőt itt-ott rothadt szemek találhatók, sok esetben vékonyabb héjú szőlőnél penész is látható. Termelőink csak kosárban, még pedig a legtöbb esetben durva, izléstelen, sőt zöld fűzokosarakban szállítanak: díszes ládácskákról, csipkézett papírról, csinos kosárkákról szó sem lehet. Pedig a csomagolás nagy szerepet játszik. A német közvetítő és fogyasztó a csín tekintetében nagy igényű, nála az is szerepet játszik, hogy a kosarakkal mit teend; s míg a csinos olasz kosárkákat és ládákat föl tudja használni, értékesíti, addig bizony a mi idomtalan kosarainkkal alig tud mit kezdeni.

Való igaz, hogy a mi chasselas- és muskotályfajaink jobbakk, zamatosabbakk, ha jó megérnek, de megközelítőleg sem bírják ugy ki a szállítást, mint az olasz szőlő, nem oly tetszelős külsejük s nincsenek oly izléssel csomagolva, mint az utóbbi. A mi termelőink háromnegyed része nem ért a cso-

dül. Talán reá gondol? Nem, dehogya gondol reá! hiszen akkor egy pillantást vetett volna az ajtaja felé, mikor ott elhaladt.

És jön néhány percz mulva a menyasszony. Egy férfi vezette a karján. Magas, erőteljes, szép férfiú. A csarnokba más nincs senki. Körültekintenek s megállanak.

— Tehát megegyeztünk Ida. Ha már férjhez ment hozzá, szerelemben az enyém marad továbbra is.

— Az öné maradok. Tudja, hogy szeretem s ha nem lett volna olyan őrü koldus, mint jómagam, felesége is lettem volna. De az öné leszek, legyen barátom egészen nyugodt. Ma még az övé, holnaptól kezdve a magáé.

S eltűnnek a csarnokból.

A leányt szédülés fogja el. Nem akar már az ajtóban ülni. Visszaczipeli magát ágyacsájára és ott elfogja a zokogás. Nem önmagát, haldoklását, bukását siratja, hanem sajnálja őt, őt, ki megcsalta, akit most megcsalnak. Szegény leány, most sem érez kielégített bosszúvágyat. Egyet sóhajt, hátradől párnáján, nem akar látni, nem akar hallani s csak ugy susogja:

— Tegnap az övé, holnap az Istené! . . .

Szilén.

magoláshoz s ez az értékesítés egyik legnagyobb hibája.

Egyik legfőbb fontossága tényező a csemegezőlő-exportnál a vasut. Tapasztalás szerint Oderbergig és Bodenbachig a szállítási időt a legtöbb esetben pontosan beartílják, fájdalom azonban, a további szállítás a legtöbb esetben késedelmes s gyakran megtörténik, hogy a szőlő Bodenbachban és Oderberghen egy-két napot vesztel, sőt ha nem teljes kocsirakomány, vagy a kocsinak baja esik, a szőlőt át is rakják, a minek következtében a mi kényes szőlőnk törést szenved.

Az olasz szőlő Berlinben nagyban fontonként (1/2 kgr.) 18—25 filléren kelt el. Drezdában 20—25 filléren, a melynél az olasz termelőnek tisztán a mi számításunk szerint kilonként semmi esetre sem maradt magasabb ár, mint 12—18 krajczár. A mi szőlőnkért, ha teljesen sértetlen állapotban érkezik meg, valamivel magasabb áratat fizetnek, de csakis chasselas és muskotályért, ugy hogy e fajszőlőkért nagyban 45—55 fillért, kicsiben 60—70 fillért lehet elérni kilonként.

Mindezekből kitetszik, hogy míg a mi termelőink szőlőjüket a legnagyobb jártassággal nem csomagolják, míg a szállításnál a 3—4 napi határidőt pontosan be nem tartják s a mi szőlőnköt nagy mennyiségekben az olasz szőlővel egyenlő áron nem tudjuk a német piacokra dobni, addig az olaszokkal a versenyt föl nem vehetjük.

Jelentékeny mennyiségeket szállítottak a termelők Németországba és az osztrák örökös tartományokba öt kilós postakosarakba s a szállítás ez a módja nagy horderejűnek ígérkezik. De termelőink egy része nem fordít a csomagolásra és a szállított szőlő kiválasztására oly gondot, mint a milyet az megérdemelne. Ily postakosarakban való szállítás Németországba azért előnyös, mert a szőlő így vámmentes.

Nézetünk szerint először csemegezőlő-exportunkat az osztrák tartományok s különösen Németországba kell irányítanunk, másodsor a legnagyobb gondnal és csinnal legfeljebb öt kilós kosarakba csomagolva s csakis vastag héjú és husos szőlőfajokat kell exportálnunk, harmadszor termelőinknek az árákhoz kötött igényeiket mérsékelniök kell.

Igen üdvös volna, ha termelőink megiszivlelnék e sorokban mondottakat s ha exportra adják magukat, a csomagolás dolgában nagyobb tökéletességet igyekeznének elérni s az értékesítés egyéb segédeszközei is tanulmányuk tárgyává tennék.

H. J.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kérelem.** Lapunk f. hó 1-ével a XV. évfolyam utolsó negyedébe lépett; ez alkalommal tisztelettel kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, azt megújítani, a kik pedig előfizetési díjakkal hátralékban vannak, azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék.

Tisztelettel
a kiadóhivatal.

— **Gróf Festetics Jenő** ur Ő Máltósága e hó 13-án a d. u. 10 órai gyorsvonattal zala-ujvári kastélyában való több havi tartózkodás után Prágerhof felé elutazott.

— **Hivatalos látogatás.** Tóth László nagy-kanizsai kir. törvényszéki elnök e hó 9-én s következő napjain Csáktornyan a kir. járásbírósnál teljesített hivatalvizsgálatot. Ő Nagysága a megtartott beható vizsgálat után a járásbírósnak vezetője, Simon Lajos kir. táblabíró ur előtt meglegegedésének adott kifejezést. Törvényszéki elnök ur e hó 13-án Csáktornyaról hivatalvizsgálat czéljából Perlakra távozott.

— **Érseki elismerés.** A zágrábi érsek urnak tudomására jutván, hogy Majhen Ferencz mura-szent-mártoni tanító az idén töltötte be működésének ötvenedik esztendejét, a Muraköz felső-vidéki egyházkerületi tanfelügyelőség utján a következő elismerő sorokat intézte nevezett nesztor-néptanítóhoz: »Tekintve, hogy Majhen Ferencz mura-szent-mártoni kántortanító ur ez idén ünneplé tanítókodásának ötvenedik évfordulóját, ebből az alkalomból az érseki főhatóság nevezett tanító urnak a népoktatás terén felmutatott buzgó munkálkodásáért, hivatásbeli kötelességeinek ugy a templomban mint az iskolában hiven való teljesítéseért ezennel elismerését és dicséretét fejezi ki.« Zágráb, 1888. szeptember 28. Posilovics György érsek. Schadt István plébános és egyházkerületi tanfelügyelő érsek ur elismerő iratát elküldvén a jubiláns tanítónak, a következő sorokat füzte hozzá: »Isten tartsa meg számon évig ép és jó erőben az emberiség öröme, kartársainak diszére s buzdító példájára az Ég hervadatlan koszorújáig!«

— **A varazsdi drávai fahidat,** mely több mint 50 év óta áll fenn, bontják és szétzedik. Már csak az oszlopzata látszik s pár nap mulva majd csak a helyére emlékeznek az emberek. A szép vashid már teljesíti szolgálatát. Varazsdról arra kéri a közönséget, hogy a hidon való átmenetkor a hid jobb oldalát, visszamenet pedig annak baloldalát használja a közönség a torlódások elkerülése végett.

— **Névváltoztatás.** Neubrunn József csáktornyai lakos vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel Nádasira változtatta.

— **Az egyháziak köréből.** Mrasz Maurusz csáktornyai születésű fiatal felszentelt ferenczrendű áldozár, ki Rómába a szentferenczies collegiumában végezte tanulmányait, a pecsi zárdához helyeztetett át. — Horváth József szelencei káplán tanulmányainak folytatása czéljából a zágrábi egyetemre rendeltetett hallgatóul. Az ekkép megüresedett szelencei kápláni állásra Lisziák Lajos maruseváci káplán helyeztetett át.

— **Kinevezés.** Föispán ur Ő Máltósága a csáktornyai üresedésben levő járási állatorvosi állásra Viasz József volt letenyei állatorvost nevezte ki.

— **A dráva-csányi** községi kisdéd-menedkház záróünnepélye e hó 6-án tartottot meg. A záróünnepélyen jelenvott Schadt István miksavári plébános, egyházkerületi tanfelügyelő és több tanügybarát. A jelenlévők meglegegedéssel hallgatták a kisdéd magyar versikeit s dalait. A menedkház vezetője Szauer Timi k. a.

— **Halálozás.** Pavlovics József, a csáktornyai ulánus-osztály őrnestere e hó 9-én a varazsdi katonai kórházban elhunyt. A megboldogult petrinyai, horvátországi illetőségű, 32 éves, ügyes és megbízható katona volt. Nyugodjék békével!

— **Esküvők.** Lusztgarten Mór bécsi főkönyvelő, városunk szülötte ma vezeli oltárhoz Bécsben Kohn Emil bécsi lakos kedves leányát Elise k. a. — Neumann Ede csáktornyai vasúti szállító e hó 19-én vezeti oltárhoz özv. Goldschmied Samuné kedves leányát Józsa k. a. Kőrösön (Horv. orsz.)

— **Tanitónó választás.** A szent-máriai üresedésben volt harmadik tanitói állásra Pohl Erzsébet okl. tanitónó választatott meg e hó 9-én.

— **Halálozás.** Özv. Tóth Kálmáné szül. Kiss Jolán hodosáni áll. tanitónőt és családját súlyos csapás érte. Árpád nevű fia hosszas szenvedés után életének 15-ik évében e hó 8-án meghalt. Temetése e hó 9-én nagy részvét mellett történt meg. Béke hamvaira!

— **Városi közgyűlés.** Községi képviselő testületünk f. hó 8-án közgyűlést tartott. Tárgysorozata: 1.) Főszolgabírói rendelet a kaszárnya felhordása tárgyában. — Miután a laktanya még teljesen nem készült el, a laktanya építő-bizottság terjedelmes jelentésének benyújtása után fog fölészlatatni, s azután a laktanya ügy az előjárásra bízatik. 2.) Rendőrök ügyét a képviselő-testület továbbra is az elüljárásra bizza. 3.) Vadászati jog bérbeadására vonatkozó jegyzőkönyv előterjesztése, mely szerint az évi 52 írtért kiadatott. — A vadászati jogot Szakonyi Zsigmond a községnek teljesített mérnöki munkálatai fejében bírta, ez neki továbbra is átadatik s fölterjesztetik jóváhagyás végett. 4.) Czompó Andor kántor fizetésemelést kért. — Megszavaztatott évi 50 frt. 5.) Zernecz el. iskolai szolga fizetésjavítást kér. — Havi 4 frt javítást kap. 6.) Sáfrány Ferencz fizetésjavítást kér. — Havi 5 frt javítást kap. 7.) Tűzoltó-egylet kérvénye karmesteri állás szervezése iránt. — Nem szavaztatott meg. 8.) Ipariskolai bizottság kéri az ipariskolai tanitók díjazásának havi előleges kiutalását. — A kérvénynek hely adatott. 9.) Kákosi községi írnok lakbért kér. — Megszavaztatott havi 5 frt. 10.) Alispáni rendelet szénkéneig bízományi raktár felállítása iránt. — Miután a község területén nincs szőlőbirtok, az nem állítatik fel. 11.) Kórháztelkűl a Szeiverth-féle szántóföld 2000 frtért megvételik. 12.) Helybenhagyatik az 1899. évre előirányzott költségvetés.

— **Megindult a heremagvásárlás.** Részint a külföldi, részint a belföldi kereskedők bejárák most a vidéket és többen felhasználják egyes termelők tájékozatlanságát, miáltal ezen gazdák alacsonyabb árt kapnak magvaikért, mint a jelenlegi piaci helyzetnél jogosan igényt tarthatnak. Részünkről kötelességünknek tartjuk figyelmeztetni az egész gazdaközöniséget, hogy ne pocsékolja el olesó áron löheremag termését, hanem forduljon bizalommal Mauthner Ödön hírneves budapesti magnagykereskedőhöz, küldjön oda mintát terméséből a mennyiség megnevezésével. Teljesen nyugodt lehet mindenki, hogy okvetlen magkapja a legmagasabb árt, mert általánosan ismert tény, hogy Mauthnernek óriási forgalma révén a legnagyobb szükséglete van heremagvakból, és megvagyunk győződve, hogy a legszolidabb lebonnyolást is e czégnél találhatják meg a termelők.

— **Szerencsétlen esés.** Klempár József ulánus tiszt szolga e hó 10-én lovaglós közben leesett a megbokrosodott lóról s jobb lábát eltörte. Gyógykezelés végett a varazsdi kórházba szállítatott.

— **Menyasszonyi kelengyék.** valamint férfi- és gyermek-fehérművek (saját készítmény) a legszolidabb kivitelben Schüller Ferencz vászon, fehérnemű- és szövöttáru raktárában (Budapest,

Koronaheczeg-utca 6. sz.) szerezhető be, ugy-szintén legjobb szabású férfi ingek és lovaglós alsó nadrágok kívánatra mérték után készíttetnek.

— **T. olvasóink** b. figyelmébe ajánljuk P l a t s c h e k Vilmos elsőrangú férfinabó üzletét és uri ruharaktárát (Budapest, Károly-körút, Károly-kaszárnya.) Ezen üzlet egyike a legelőkelőbb czégeknek, a londoni és nizzai kiállításokon, hol párisi és berlini czégekkel versenyzett, nagy arany éremmel lett kitüntetve. Folyton dúsz raktárt tart kész férfi- és gyermekruhákból, valamint mérték szerinti megrendelések czéljából nagy választékot legfinomabb bel- és külföldi szövetekből. Minták kívánatra ingyen és bérmentve.

C S A R N O K.

Egyedül.

Kirepült a kis madár a fészkeből, üres lett az a kis szoba, melyhez oly sok kellemes, de kellemetlen emlék is köt. Eltávozott lakója messze innen, s magával vitte szívem jobbik felét. Eltávozott, de emléke itt maradt szívemben. Kiolthatatlan vágyódás gyötör utána, s nap-nap után estéknél elvisz utam a külvárosi házacská elé, mely előtt oly sokszor dobant meg szívem, s mely tanuja volt nagy boldogságomnak. És most! Gázolom az utca sarát, hogy láthassam az én kis kirepült madaram fészket. Ábrándozva járok a jól ismert uton, kimondhatatlan fájdalom fog el, amint az ablakba kitett fehér papíron olvasom: »Egy butorozott szoba kiadó!«

*

Tizenhét éve daczára még egészen gyermek volt. Gyermek, naiv kedélye ismeret-ségünk első perczében megragadta figyelmemet. Megszerettem; megszerettem azzal a szerelemmel, melyet csakis azok tudnak érezni, kiket az élet keserű megpróbáltatásai, a sorscsapások elkeserítettek, akik sohasem érezték a szeretet jóleső melegét, — s nem ismerlek egyebet, mint a fárasztó küzdelmet a létért.

Nem ismertem a szerelmet; ő megtanított rá. Ez a szerelem betöltötte egész valóm, bevilágította szívemet.

Találtam abban sok csodálatos dolgot, melyekről eddig sejtelmem sem volt.

Például az ő gömbölyű kedves arczát, gyönyörű metaforákat arról az arczról, és csillingelő rimket, melyekhez csak a szók hiányoztak ajkamról, hogy a világ legszebb költeményei legyenek.

Ezeket a szókat kerestem piros hajnal hasadásáig — de nem találtam meg.

Nem találtam meg, mert ő nem értett meg, pedig kutattam, tanulmányoztam lelkét, hogy megismerjem s alkalmazkodni tudjak hozzá.

Az emberi lelket, sőt a női lelkét ismerni akarni! Micsoda khimaera, micsoda balgaság! Mennyire igaz az a spanyol példaszó, hogy »cada persona es un mundo«: »minden ember egy külön világ.« Valóban az. Soha két ember, ha egy ugyanazon anyanyelven beszélnek is, nem érti meg egymást egészen, — mert minden embernek külön nyelve van, s a szavaknak minden emberre külön értelme, külön színe, hogy ugy mondjam külön illata van, mely külsőséget személyes és átöröklött emlékek idéznek elő benne.

S én mégis törekedtem megismerni az ő lelkét, egy pillanatra betekinteni abba s az akkor kilopott vízióknak egy lógikus lánczolatát összeállítani.

Sokáig nem sikerült. Lestem minden pillantását, mozdulatát, s ebből akartam következtetni lelkiallapotára.

Eleinte hiunak, nagyravágyónak, kaczer-nak tartottam, s mert örültem szeretlem — félteni kezdtem. Majd észrevenni véltem, hogy társaságomban az unalom fogja el, a női léleknek az az általános anémiája, mely minden ballépésre készíti a nőket — fogja el, — és hogy fél tőlem. De csalódtam.

*

A kis szoba ablaka előtt ácsorogva mindig eszembe jut az a nap, melyen lelkét ismerni kezdtem, melyen egyetlen szavával megdöntötte hosszas megfigyelés és gondolkodás utján róla alkotott összes nézetimet.

Hidég, ködös deczemberi délután volt. Meglátogattam. Egyedül volt honn. Esteledett, a kis szoba ablakán a gázlámpa fénye szűrődött be a sötét szobába, a kályhából előtörő fény halaványan világította be a butorokat.

Nem is tudom: mi adott bátorságot, hogy megvalljam forró szerelmemet. Talán az egyedüllet, talán az a fájó tudat, hogy nemsokára eltávozik mesze tőlem — és sokáig nem fogom látni. Nem tudom.

Halkan, szinte felve beszéltem. Láttam az arczán, hogy figyelmesen hallgat rám s ez bátorságot adott. Beszéltem, bár jobban szerettem volna hallgatni, de éreztem, hogy beszélnem kell, hogy választ kapjak, mert e választól függött boldogságom . . .

*

Szeret, viszont szeret! Van-e nagyobb boldogság a földön, mint az, amit ez a két szó kifejez. Gyermekes örömmel, mint egy alvajáró jártam napokon át, szerettem volna az egész világot szívemre ölelni, hogy velem együtt örüljön minden szenvedő, hogy letörüljem a boldogtalanok keserű könnyeit. Boldogságom ép oly teljes volt, mint amilyen rövid . . .

Üres lett a kis fészek, eltávozott lakója! Én pedig járok-kelek a kis szobában, tudva, hogy lakója nem tér vissza többé A szoba sötét, csak a butorok halvány körvonalai látszanak a függönyön átszivárgó hold fényben. Halálos lethargiába süllyedt minden, s oly rosszul érzem magamat a mély csendben.

És oly jól esik nekem, hogy senki, semmi nem tudja azokat az égő álmokat, amelyek agyamon átvonulnak; jól esik, hogy a sötétben senki sem látja, mint szoritom ajkaimra emlékül ott maradt kendőjét, hogy elfojtsam a hangját annak a sok beczégető, édes szónak, amikkel a te nevedet sutogtam, hogy elfojtsam a csókokat, amik nekem szólnak . . . Neked, te édes, drága leány, aki soha sem lehetsz az enyém . . .

Lévay Béla.

Felelős szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF

Kiadó és lapfajtajanos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).

Sve pošiljke se tičuđ zadržaja novinal, naj se pošiljaju na ime **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischel Filipova kam se predplate i obzname pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svako nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 4 frt
Na pol leta 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broj koštaju 10 kr

Obzname se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovečke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i. t. d.

Nedeljni popoldan v seli.

(Druga nedelja.)

Seljčani su se vezda raneše skup zišli, kak prvić. Ali su ne samo oni došli, koji prešestnu nedelju su bili, nego i drugi. Loszkay se celi tjeden pripravljaj na pitanje. I to je, da celi tjeden se iz škole ne pokazal vun.

Ljudi su se svi od njega spominali. Za spametnoga i vučenoga človeka su ga držali. »Pak je zato ipak bogec, kak mi« veli Tóka, koj nikak je ne hotel, da bi vodska uloga mu z ruke opala.

Vezda je stupil nutri Loszkay, koga su svi rado primili. Sednul si je i počel ovako:

Dragi prijatelji! zadnjiput smo tak dalko došli, da smo prepoznali potrebnost onomu, da su ljudi morali se prekinuti v jednoj obćeniti vrednosti penezah. Sredstvo, koje je za peneze potrebno bilo, v različitom vremenu je različito bilo tak na stvar, kak na fornu. Pri starim puku obćeniti penez je bil birkina koža, pri drugih jeden komad željeza, pak pri drugih merska ljuštura i tak dalje. Nazadnje za penez su počeli srebro hasnuvati jer s kufrom se dobro da zmešati i lepu farbu ima; nadalje zlato, jer se jako nategnuti da, nigda ne pohrdjavi, pak ne moći gde goder najti. Doklam su ljudi ne imali puno potreboče, niti su ne potrebuvali puno penez. Niti je sam kralj, cesar ni imel

puno penez. Svaki je v határu svojega rodnoga mesta živel. Pri nas su se zlatni i sreberni penezi pod kraljom Robert Károlyjom prvić delali. Papirnaté peneze su puno potli počeli delati. V našem orsagu su 1762. leta pod kraljicom Marie Terezie dali vun prve papirnaté peneze, koji su 12 millionov bili vredni.

»Lepa svota« — veli Rigó János — bi lepi par paromeline mogli zazidati, kaj ne istina svak?

»Ta svota — reče Loszkay — je proti vezdašnjih državnih stroškov ravno tak mala, kak on porez (štriba), koj su v onih vremenah plaćali proti onomu, koj se sada plaću.«

»Zšto moramo sad porez plaćati? — zapita Szarka Péter.

»Ej, ej! kum Szarka, kaj vi mislite, da samo vezda plaćamo porez? Već su i naši stari oći plaćali — nebi to ja pital, nego zašto plaćamo vezda većšni porez? — veli jako mudro ližni gospodar gosp. Tóka.

»Jest više porez plaćamo, pak menje hasna imamo, doštuka Bálint Gábor klobučar.«

»Zadopusćenje prosim! — veli učitelj — mi porez ne kak cěnu izmenjite plaćamo, nego za državi plaćene 50 frt porez tuliko vrednu službu dobimo. — Država ima vlast porez razvezati i nutri pobratil, gradjan pak je dužen platiti. To pak ne stoji, da država nam nebi dala znamenitu korist;

tamo je sigurnost v življenju i imetku, koja v denešnjim vremenu je ipak bolša, kak je bila kod naših starih oćev, kad Róza Sándor, Patkó Pišta i više vodji razbojnikov cele okolice su bili strašila.

»Zato i vezda robiju i koleju« — veli Bálint.

»More se dogoditi, ali jako redko, i takva razbojnička četa nemre 30—40 godinah obstati, kak negda. Država i druge koristi daje gradjanom, takve vlasti segura, koja bi mogla biti zviralki najbolšam dobrotam, ako bi gradjani hoteli i znali žnjimi živeti — veli Loszkay. Nego jako smo se odkrenuli od izvornoga osnova. Ostajemo samo pri penezi, već potlam jednu nedelju budem govoril od koristi onih, koje država daje gradjanom. Da si budete mogli predstaviti i premisliti, da kuliko penez potrebuje država svako leto; pomislite na 500 million frt. Jer pak je to no lahko, rećemo, da izmetnemo na stanovnike orsaga. Naš orsag ima 17 million ljudstva; ako sad ove 500 millionov porez jednako razdelimo, na svakoga dojde 29 frt 41 krajcar.«

»Ja pak ne plaćam tuliko« — veli Szarka.

»Ja pak dvaput tuliko platim« — veli Fazekas.

»No vidite! Mnogo jezero i jezero ljudi neplaćaju porez, ali je i takvoga, koj 60 jezer frt porez plaća na leto, takov človek sam plati mesto dvejezero ljudih.«

Z A B A V A**Pošten invalid.**

Invalid znači toliko, koliko nemoćni stari soldat, koj ili je od starosti nemoćan, ili pak je u ratu bil ranjen te je tim postal nesposoban za nadalje kakti soldat služiti.

Takov invalid je bil i stari Ivan, otac Petrov, koj je u više bitkah sudiećoval te si je pri tom i medalju za hrabrost zaslužil, ali je i u jednoj takovoj bitki desnu nogu izgubil, koju mu je neprijateljska kugla odtrgnula, te je sada mesto svoje desne noge dobil drvenu, po kojoj se je s vremenom naučil prilično dobro i dosta hitro okolo hodati.

Petrova dieca su svojega dieda Ivana, staroga invalida, vrlo rada imala, te su se najradje okolo njega zadržavali, jer im je on znal o svih svojih doživljajih ugodne pripoviesti pripoviedati, a oni su to pazljivo i rado poslušali.

Jednoć su opet bili okolo njega sakupljeni, pak su mu pripoviedali, kak je gospon navučitelj susedovog Jožeka kaštigoval zato, jer je nemarno cirkvu pohadjal, a k tomu je još ostalu diecu izsmehaval, koja su se Bogu molila. »Bogu se mole samo bedaki« — je rekel — »njemu toga nije potrebno!«

Stari invalid je na to ozbiljno glavom kimal te im rekel: »Ja sam već star čoviek, draga dieca, puno toga sam videl i čul, ali ali: na Boga sam uvijek mislil i njemu se molil. Istina, da su me moji kameradi radi toga izsmehavali, ali ja nato nisem pazil; medjutim, jedan krat pak sam osobito očutil blagoslov moje pobožnosti. Kada sam najme izmarširal u rat te sam se od svoje pokojne matere razstajal; ona mi je jednu srebernu škudu, na kojoj je bila Majka božja odtisnuta, na žnorici okolo vrata obesila i rekla: čuvaj to na tvojem srđeu i moli pobožno, ta škuda je posvećena, pazi da ju neizgubiš, preporučil se više krat moćnoj zaštiti one, koje kip i priliku na škudi vidiš! Ja sam to materi obećal te sam i zdušno obdržaval.«

»Na prevećar jedne bitke, sedel sam sa svojem kameradi u logoru okolo zakurenog ognja. Pekli smo si u žeravki krumpira te smo bili dobre volje. Naš spomenek, naravski, je bil o dogodjajih, koji budu sutra došli i kak nam bu išlo. »Nikaj se dečki o sutrašnoj bitki neprepirajte« — velim ja. — »To sve je u božjih rukah i kak Bog daje tak bude!« Moji kameradi su se tomu mojemu zaključku smejali i svoje neslane dosietke pravili.

»Naš Ivan je vrlo pobožen čoviek!« — zavikne jedan soldat sa hrdjavimi lasi i blijedim licem. — »Gledite samo, em mu pobožnost izpod rubaće van luće!« — Vsi se obratu k meni, a ja sam čutil, da mi je krv u obraz navrela i da sam se zažaril. Ja sam se najme po nekaj prignul, a pri tom mi se je na prsih viseća škuda sa blaženom Devicom kroz rubaću van pokazala te su ju svi mogli videti. Ona bedasta izpraznost se u meni porodi te sam se izbilja sramoval, akoprem je to bilo bedasto. Ja sam hotel, da se pred mojim kameradi pokažem isto takov, kakovi su i oni bili, za da me nebudu izsmehavali, i već sam u sebi bil zaključil, da tu škudu više neobesim okolo vrata, nego da ju bum od sad u žepu nosil.

»Daj, nebudi bedast!« — veli proti meni on s hrdjavimi lasi i blijedim licem. — »Daj nam tu škudu, da ju zapijemo, kaj ju buš nosil na prsih? Našim žednim požirkom bude bolje služila i na veću bu hasen, kak tam na prsih.«

»Ne, ne,« — odgovorim ja odlučno i nad njegovim predlogom prestrašen. — »Toga bi neduđeš doživel, da bi ja tu škudu ikada, pak bilo na koj goder način, potrošil. Ova škuda je spomenek od moje drage maj-

»Celo naše selo bi moglo žnje lepo živeti« — veli Rigó.

»Bormeš zide skorom na tuliko ljudi, koliko v našem selu stanuje. Dapače i naša deca dobiju, kaj zato, da je soldat, koj zato, da pri varmegjeji služi, ali je listanosilac, ili redarnik; jer na puno strani treba peneze.«

»Ali najveć dobiju ministri« veli zme-
rajuć Tóka.

»Bormeš nebi bilo niti hudo barem 10 let minister biti; veli Galambos.

»Ako bi vas denes za ministra postavi-
vili, morem reći, da za dva tjedna bi ostavili, jer nebi bili mogućni ono sve zvršavati. Najte sviskupa misliti, da je to tak lehkí posel. Samo jeden dan, kad pred njega dohadjaju gradjani (purgari) mora sto i sto posle zvršiti. Najte misliti, da je to tak lehkó delo; nadalje država niti ne flača ministre tak jako, ima kolikogod ljudih, koji puno više plaće imaju kak jeden minister; jošće jeden dober promet more više dohodka imeti čez jedno leto, kak ministerska plaća.«

»Je, da puno skupleše proda, kak kupi« — veli Rigó.

»Zabadava bi dal skupleše — veli učitelj — ako nebi bilo kupca; kolikoča dohodka stoji od kolikoče prometa; kolikoča čistoga dohodka pak stoji od broja strokov prometa. Ako gosp. Fazekas po tjednu napravi 100 komade tanjuruv, a po sejmov od tjedna do tjedna samo 60 komadov proda, onda mu v komori kakti mrtví kapital ležiju 40—40 komadov.

»Ako pak zna, da samo 60 komadov more prodati, ne bude više komadov delat« — veli Tóka.

»No to nemre tak sigurno znati i ako na sejm bi 70 komadov mogel prodati, on pak bi samo 60 komadov imel, nebi samo 10 komadov dobička zgubil, nego i one kupce, koji su pri njim hteli 10 komadov kupiti. Zato prosim onaj človek, koj si peneze hoće priskrbeti, mora svaku okolnost v račun zeti i višekrat stanovitu svotu staviti, da jednu bolšu svotu zadobi. Jesu takvi, koje celo imanje staviju, da dobička, koj se njim kaže, zadobiju.

»More si priskrbeti on, koj neka ima,

ali kaj bude delat takov siromak, kak sem ja, koj s tezakoga živim? — veli Dereglye Antal.

»I vi imate kapitala i to je jakost dela« — veli Tóka.

»Samo kaj svak Dereglye si zasluži, je čisti dobiček i ako mu je toliko potrebno, koliko mu je plaća, onda mu njegov kapital — njegva delovna jakost, na bizo se uništi i nebi nikaj imel, niti tuliko, s kim bi si svagdašnje potreboće mogel zaslužiti« — veli Szarka.

»To sigurno, ako kapitala trošimo a slabost nenadomestimo, onda nazadnji celi kapital pogine. Zato ne treba tak gospodari-
riti, da bi kapitala potrošili« — veli učitelj.

»Ali što samo 40 krov ima na dan, on nemre žnjih šparati« — veli Dereglye.

»Ne raznim tak — one 40 krajcarov bi moral na takve jestvine dati, koja domestiju pogubleno telesnu jakost. Ali ako na kakvu hitvalnu pitvinu, na huda hrana daje vun, onda mu jakost doli bude išla. Nego znam, da je vreme, da na dan 60, 80 krajcarov dobi — sad bi imel priliku.«

»Jest — veli Tóka v reći — samo da onda koliko god dani su, da ga nezoveju v deru«, onda mu jakost — kakti kapital zabadava stoji.

»Delovna jakost je ne takva, kak druga roba, čim bolje i vekšna je ponudba, s tem jeftineša; čim bolje išćeju, nju s tem skupleša je. Čenu delovni jakosti moći s pametjum i s spretnostjum podiči. Spameteši ispreten težak je nigde ne bez dela. Kad ga nezoveju na delo, doma dela takve stvari, koje predi ali polti more sprodati.

»Kaj pak čí beleguje siromak človek?« pita Galambos.

»Beteg je ne samo zlo za siromaka, nego i za bogatoga; sigurno siromak v takvim vremenu samo troši, i nikaj ne zasluži. Ovdí bi imal jednu opomenu dati. Puno ljudi poznam, koji ako zbetežaju, nezoveju doktora, jer nevoštiju platili si doktora i pateku.

Ako betežnik samo dva dni leži, već je zgubil plaću za dva dni. Beteg ga je tak oslabil, da dva dni nemre delati. Ako samo 40 krajcarov računamo na dan, to je već

1 frt 60 kre. Ako doktoru i v pateku samo 1 frt platimo, još nam ostane 60 krajcarov.

»Jest, ako pak doktor ne napiše dobro vraćto?« — veli Szakáll Ferkó.

»Vi zveksinom tak dugo čekate, dok z jedne ili male falinge velika postane, doklam z jednoga betege velika nevolje postane. K vraćinstvi odmah treba prijeti. Još i pri živini je potrebno odmah vraćiti, jer i ono je vrednost. Nesmemo maloga izdatka žalovati, kad velikoga moremo odirati. Ni je dosta samo skrbeti novo i novo blago, nego treba i ono što imamo v redu držati. Nego za denes bude dosta. Dalje se budemo vre spominali od onih prometov, koje nam država daje.

Napisal: Szép József.

KAJ JE NOVOGA?

— *Prosimo naše poštuwane predplatnike, naj nam vu zadnjem fertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

Zgoreto děte.

V B.-Szl.-Andrásu se je Gugolya Jánosa 4 let star dečec šibicami igral. Počel je vužigati šibice, i od toga mu se oprava vužgala. Kad mu je oprava gorela, k materi v kuhaju je odbežal, ali vu tem toga mu se telo tak speklo, da za četiri vure je vumrl.

Cigani.

Poleg Szatmára v Lázári zvanu občinu su ove dane cigani došli. Odmah su poiskali poštarski ured, i tam su mlěko prosili. Poštarića je nje odpravljala, da nema mlěko. Nato su žensku, koja je sama bila doma, pograbili i nju počeli gutiti. Poštarića je za pomoć počela kričati, i na to su cigani pobegli, ostavili sve, kaj su šteli spokrastí. Žandari su još on dan čelu bandu vlovili i s konji, s koli v železju je tirali v Szatmár i tam kraljevskomu sudbenomu stolu je prek dali. Vezdi v reštu čekaju svoju zasluženu kaštigu. Sirota poštarica od straha i rane je vezda pogibljno betežna.

kice, pak zato nedude iz mojih ruk nikam išlu, dok bum živ.«

»Onda ju barem snimi iz znorice.« — odgovori on — »ja ti to liepo savietujem, jer bi mi moglo na jedin krat na pamet dojtí istu iz bliza gledati, pak bi pri tom iz bliza pregledavanju mogla na jedan krat zniknuti« — doda šaljivo.

Svi su se nad tum šalom pričeli grohotom smejeti, ali meni je ta zabava postala dosadnom na toliko, da sam se iz druživa stal i otišel k drugomu ognju u logoru, okolo kojega je druga hrpa kameradah sedila.

Kad sam poslie svoju večernju molitvu obavljal, zmisli sam se na svoju nestalnost, kad sam najme u sebi već zaključil moju škudu u žepu nositi, a ne onak, kak mi ju je mati o vrat obesila, te me je izbilja pred samim sobom bilo sram, i sada objačen molitvom nisam mogel dokućiti na koj način sam u onom hipu mogel na toliko slab postati. Moja mati mi je živahno lebdila pred očima i njezine znamenite rieči: »Moli joj se svaki dan i preporučaj se u njezinu zaštitu.« nisu mi nikak mogle iz moje misli, uvijek mi se je čimilo, kak da čujem materin glas i ov njezin nauk. Ja sam anda blaženu Devicu u mojoj molitvi prosil za

odprošćenje za moju slabost, koju sam tim pokazal, da sam se sramuval škude, na kojoj je bila njezina slika i prilika i da nisam bežoožno napadanje mojih kameradah, kad su se iz posvećene škude izsmehavali, odlučno odbil, čim bi je moguć bil na pravi put dopeljal. Moju pak misel, da škudu neću više na vratu viseću nositi, sam posve zahitil, te je posvećena Majke božje škuda poleg želje dobre moje matere i na dalje ostala na svom starom miestu, kam mi ju je mati pri razstanku metnula bila.

Drugi dan, draga dieca je bila vruća bitka. Neprijatelj je žestoko na nas navalil, a mi smo se po dužnosti i prisegi našoj, koju smo za kralja i domovinu položili, borili kak oroslani. Polje, gde je bitka trajala, bilo je mrtvimi soldati sve posuto; mnogoga od mojih kameradov je neprijateljska krugla povahila za uvijek u zemlju; i mene samoga je jedna takova pogodila baš u srđinu prsa, ali mi nije nikaj naškodila. Ja sam ostal bez ikakve ozlede, samo jedino sam se srušil na zemlju za to, jer sam omedlel, jer kugla je baš na prsih mi viseću Marijinu škudu pogodila. Škuda je ostala o vratu na prsih viseća te je samo od udarca neprijateljske krugle bila zverizena i tač me je od smrti oslobodila. Da sam ju prije jedan dan, kak

sam već hotel, iz srama pred mojim kameradi iz vrata dole uzet, pak u žep ili kam drugam pospravil, bila bi me neprijateljska krugla kroz sredinu prsah prestrelj i ja bi bil sigurno na miestu mrtev opal.

Poleg mene pak, kakti na opomenu, je ležal mrtev sa prostreljenimi grudí moj kamerad bliedim licem i hrdjavimi lasi, baš on, koj me je prijašnji večer radi posvećene škude najviše izsmehaval i radi mojeg molenja iz mene najviše špotnice se delal. Ja sam onde na miestu za njegga, ili bolje za njegovu dušu izmolil otec naš i zdravu Mariju.

I od onog čudotvornog hipa, draga dieca, sam ja još stalniji u vieri postal, pak zato vas prosim, molite se draga dieca svakom prilikom Bogu, molite se dubljine srđca i pobožno, jer molitva i zaufanje u Boga nam pribavlja velike milosti te nam čuva od pogibelji tielo i dušu.

Šalna osveta (fantenje.)

Nieki učenjak iz Nemačke je jednoč otišel u Italiju, da malo zrak promieni i da se odmori od cielogodišnjeg naponog rada, kak to i pri nas znadu u toplice na nieko vrieme oditi.

Poparjena pucka.

V Békéšu je v jedni hizički zalostna nesreča dostigla jednu 9 mesec staru pucku. Mati je juhu kuhala, i vrelu juhu je na podsek postavila. Poleg podseka se igrala ta Zuzanna zvana mala pucka. I tam se motal pes. Pes je s repom prehitil lonca, i vrela juha se pod pucku razlejala. Pucka se od toga poparila, da na kratkoma je vmrla.

Zaradi oštro baratovanje.

V Csabi je Hursan György zvani gazda jako ošter bil proti svojemu slugi. Poleg oštroće je i jako natukel slugu. Na to se sluga tak razzalostil, da si je črevo s jednim ostrim nožom v križ gori vrezal tak, da su se mu čreva odmah z njega vun obrnula. Sluga v jako težkim betegu leži. Stvar ova je i pred sud došla.

Človečja zvēr.

Z Pečuha nam pišeju sledeće: V Lancsuka zvanomj občini je Gerber Ignác zvani nemeć vnogo žuhkoće zadaval svojoj ženi, s kojom pak je već 28 let živel. Pod ovim dugim vremenom je naveć bantualu svoju ženu, pak ju je niti onda ne pomilual, kad je ona betežna bila. Pak je sirota žena već tak dosta imela; na protulelje je počela beteguvati, tak da si je morala leći i postelju već ne mogla ostaviti. Ali ženinin beteg ne da bi muža na pomilovanje genul, nego je još grubeši postal proti njoj. Naveć je larmal nad njom, da pri hiži nikaj ne drži v redu, i da ga nećeka s prestrtim stolom, kad on dimo dojde. Jeden večer, kad su deca ne bila doma, ženu si je potegel iz postelje, nju zrital i kak je žena potlam svojim decam i stanovnikom pripovedala, još i zgazil. Žena je od toga divjaka v štalu pobegla, gde si je v seno legla. Deca su ju našla i v postelju odnesla onda. Ali žena je još onu noć vmrla, jer z nutra je njoj krv raztekla. Pečuški sudbeni stol bude vezda sudil nad ovim nećemurnim človekom, koj si zasluži, da do konca svoga života rešta dobije, ar takvu nećemurnost niti bezpametna zvēr nenapravi svojim parom.

Žrtva roditeljske nebrilžljivosti.

Vaško György biroški gazda je ove dane na polje išel s trojom malom decam.

Jedan njegov šalni prijatelj mu je u Italiju pisal list, a na pošti ga nije frankiral, u listu pak su stale samo ove rieći »Meni ide dobro. — Spozdravom!«

Pošto je naš učenjak za nefrankirani list iz inozemstva imal dosta veliki »porto« platiti, vidla mu se je ta šala neslana i on se odlučil svojemu šalnomu prijatelju milo za drago osveliti.

Vzeme anda dosta veliki i zmečki kamen živec te ga u jednu kištu metne i tu pošiljku preda na prijatelja adressinu na poštu, ali i on nefrankiran.

Kad je kišta svojim sadržajem prispiala na prijatelja mu u Nemačkoj, mislil je ov, da mu prijatelj učenjak iz Italije nekaj vriednoga pošilja i dragovoljno plati još već i »porto« na pošti te si pošiljku odnese domov.

Kad je onda doma kištu odprl, našel je u njoj navadnog, neobične težina živca kamen, na kojem je bila cedulica prikelnjena, kojoj je stalno napisano u kratko: »Kad sam prećtel, da Ti dobro ide, opal mi je ov kamen iz srdce. — S pozdravom! Tvoj prijatelj N. N.

Em. Kollay.

Na dečinju volju je na polju ognja zakuril, da se tam topiju i za tem je odišel na svojoj posel. Na kratko vréme začuje gazda nekakvo vrišćanje. Odmah si je zlo mislil i požuril se k decam, ali doklam je do nje došel. Ilka zvana 6 let stara kćer si je med plamnom našel. Od ognja se vužgala oprava i mala pucka se tak sposmodila, da je na kratkoma vmrla. Otec se žuril goreću pravu iz tela deteta doli ztrgati, ali i on sam se jako požaril.

Kuliko vina je zraslo prošlo leto.

Minister poljodelavskih poslov je prošli tjeden dokazal, da kuliko vina je zraslo prošlu godinu po celoj Magjarskoj. V celim je bilo jeden milliom 256 jezer 60 hektolitrov mošta; iz toga je vino postal 1 million, 130 jezer 823 hektolitrov. Vredno je to vino 20 i pol million forintov. Zvan toga se prodalo 87 jezer 330 metercenotov grozdje, koje je 806 jezer forintov bilo vredno.

Poroba.

V Szász-Régen varasu je već pred više tjeden dani skočil jeden Gzörffi Mózes zvani ubojec iz rešta kotarskoga suda. Zabada su ga onda iskali, ne su ga mogli najti. Vezda je sam dal znamenje od sebe. V Zsolna občini je plebanuš četiri tuste vole prodal i to je taj Györffi zeznal. Drugi dan na večer se jedna kočija postavi na plebanušov dvor i znje jeden v črnu oblećen človek stupil vun. Plebanuš je na dvor došel k gostu i ov se mu predstavil: »Ime mi je Györffi Mózes. Plebanuš si niti ne mogel premisliti, s kakvim človekom ima posla, pak zato je s njim srdačno ruku prijel i odpejlal ga v svoju sobu. Kad su v sobu stupil, mu veli taj Györffi: Zvršimo na fletnoma, jer nemam vrémena. Za tim spukne iz žepa jednoga revolvera i na prsa plebanuševa ga krenul: — Vi ste jučer za četiri vole peneze dobili, dajte mi sim odmah i opominjam, da larmati se ne podufajte! — veli razbojnik. Plebanuš je moral k kišti stupiti i peneze prek dati. Za tim se razbojnik nazaj odpejlal. Drugi dan je prijavit plebanuš to poglavarstvu, koje vezda marljivo išće toga pobegunca.

Med, kak vračtvo.

Med jer je iz bilja znošen, ima vračtvenu jakost, osobito za grlo, žaludec i za krv. Iz jedne nemačka novine čitamo sledeće: Jedna mlada švelja je tak slabe krvi bila, da je već komaj hodila. Doktori su njoj svakojačko vračtvo prepisali, ali niti jedno njoj je hasnilo. Nazadnje su ju s medom probali vraćiti. Z početka samo redko, ali potlam čim gustešega je mogla jesti. I evo! Devojka se zvrčila. Dobila je njezino telo svoju jakost, farbu tak, da je odmah mogla dalje delati svoj posel.

Dar kraljice.

Od Margarete táljanske kraljice pripovedaju, da jeden dan je poručila jedni seljski pucki, da na njezin imen dan naj zaštrika jedne rukavice iz svila. Rukovice je pucka do rećenoga dana napravila i najbrilžjiveše zgotovljeno je i prek dala nje. Kraljica njoj je zato druge rukavice dala. Jedna je s cekini, a druga pak s bonbon cukorom bila napunjena. Pri rukavicah su stali par redov kraljice. V kojimi je opomenula pucku, da njoj naj napiše, s kojom rukavicom je imela vekšno veselje? Pucka je i od reći do reći odgovorila tako: »Draga Kraljica! Za tvoj

dar sam se vnogo plakala. Otec mi je s cekini, a brat pak s cukorom napunjenu rukavicu vzela.

Koj sobom nosi postelju svoju.

Zvan kralje i druge velike gospone, koji svoju željezničku kočiju i poleg toga samo za sebe svoju postelju imaju, jesu vnogi, koji pod vremenom putovanja su zadovoljni, ako gde v krčmi dobiju postelju, gde ravno tak mirno i zvećšinom v tek spavaju, kak da bi doma v svoji postelji bili. Nu ali vu tem poslu drugač stoji Pavel ruski knez. Tak je debel, da v redovitu postelju niti ne vlezne, a drugač pak je i tak žmehek, da prosta postelja se pod njim podere. Poleg toga si je moral za sebe jednu postelju dati napraviti, koja je za njega dosta jaka, prostrana i k tomuju moći skupa složiti tak, da si ju svikam more sobom peljati. Poleg toga more reći, da nigdi ne spava v tuđji postelji!

Kak si zazidala jedna siromaška občina cirkvu?

Zohor zvana totska občina je s vřednim činom dala zazidati jedno za 70 jezer frtov lépa cirkvu. V občini do 2800 siromaških šlovakov stanuje. Ljudstvo i občina je siromaška i nakakvo imanje, poleg toga velikoga dohodka nema. Nesu po orsagu hodili ove peneze skup prosit, nego su se stanovniki razdelili med sobom. Bogateši su po 400, a težaki po 20 trtov plaćali. Svaki je dobil jednu knjižicu, v koju je zapisano bilo, koliko ima za platiti, i svaki je do zadnjega krajcara platil svoj res. Vezda je već gotova lépa nova cirkva, koja 70 jezer frtov košta. Kad je to herczegprimaš začul, odmah je poslal plebanušu 2 jezer forintov, da za ove novce jednoga lepoga glavnoga oltara da postaviti v novu cirkvu. Crkva je već posvećena.

Nesrešni pastirćec.

V Kapuváru se dogodil sledeći zalostni slučaj. Ader György se zval pastirćec. Otec mu je v Ameriku odišel, a mater pak nevolja je na težačko delo odtirala. Poleg toga svojega 10 let staroga sina je morala nekam v službu dati. Dala ga za pastira k jednomo gazdi. Dećec je krave pasel. Ne zdavnja se med njegve krave jedna tuđja zmešala, i kad bi to štel odtirati, krava je k njemu skoćila, s rogni ga v zrak hitila i zbola ga. Dećeca su na pol mrtvog našli na polju. Kad su ga dimo donesli je došel k sebi i od onda samo naveć govoril: »Dozovite mojega oca dimo. Nećem tak dugo vmreti!« Trpel je samo svoju muku i svaki dan v jutro je pital, jeli mu je otec došel dimo z prekomorja? Tri tjedne se mučil siromaški dećec, sterpljivno čekal svoga oca, ali on je samo ne došel i dećec je vezda vmrl. Proti Ameriki pak ide list s črnim pečatom, v kojim na glas daju otcu, da zabadava dojde, sin njegov, koj ga je vnoģiput tak zval, je vmrl, prez toga, da bi se mu spunila zadnja želja.

Potres v Šopron varmegjlt.

Iz Šoprona nam pišeju, da zadnje dane prošloga tjedna pod večer po više mestih varmegjije su potresa čutili. V Kismarton občini je bil jaki, a v susedni Vimpác občini pak su morgotanje čuli iz pod zemlje. Ljudi su preplašeni bežali iz stanov, a živina pak je jako nemirna postala. Drobnеше stvari, kipi su spocureli od stena, a vure su postale.

Nesreča s vrečami.

V Abonyu je Merlik Ferencz tezak jedno, s praznimi vrečami napunjeno vreče tak nesrečno hitil pajdašu Palašti Jánošu v glavu, da se ov prehitil, na jeden kamen opal i moždjane si stebel.

Nekaj za kratek čas.

Zabava veselim i batrivenje žalostnim. Priredil Glád Ferencz školnik. Izdanje tiskare Fischel Filipa (Strausz Šandor), **cěna 50 kr.** Vu maloj ovoj knjižici sabrano je vnogo šale i dosjetke, pak se za fal cěnu, kaj košta, — more vsakomu osobito preporučiti.

Knjižara i štamparija
Strausz Šandora
Čakovec.

Gabona árák. — Cěna žítka.

1 m.-máza.	1 m.-cent.	frttól frtig
Buza	Pšenica	8:60 —
Zab	Zob	5:60 —
Rozs	Hrż	6:50 —
Kukoricza uj	Kuruza nova	5:50 —
» » ó	» stara	—
Árpa	Ječmen	5:50 —
Fehér bab uj	Grah beli	6:75 —
Sárga » »	» zuti	5:70 —
Vegyes » »	» změšan	5:60 —
Lenmag	Len	8:00 —
Bükköny	Grahorka	5:50 —

Odgovorni urednik
MARGITAI JOZSEF.

Nyilttér*)

E rovat alatt közöltékért sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a *Szerk.*

Henneberg-selyem

45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyárainból rendeltek. — fekete, fehér és színes. — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. — **Privát-fogyasztóknak** postabőr és vámmentesen valamint házhoz szállítva, **mintákat pedig postafordultával** küldenek. 1

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi
alkálikus természetes
savanyuvíz

MINT NYÁLKA OLDÓ SZER

ugy magában mint meleg tejjel vegyítve
KÖHÖGÉSNÉL, REKEDTSÉGNÉL.

TÜDŐHURUTNÁL stb.

legjobb gyógyszerrel ajánlatik
**NEHÉZEN EMÉSZTŐ, GYOMOR-
HURUTNÁL KITŰNŐ HATÁSA VAN**

Kapható:

T O D O R R. czégnél.

625 3 - 10

Egy jó házból való fiu
ki a magyar és horvát nyelvben jártas
egy nagy-kanizsai nagyobb vaskereskedésben

tanulónak

azonnal felvétetik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

646 1—2

Homoki szőlőtelepítőknek igen fontos.

A czág 17 év óta áll fenn

s most már az országon kívül is elterjedt a híre, amennyiben ma már sok némes és vadoncz esemetét szállít Horvát-, Szlavonország, Bosznia, Csah, Morvaország, Galiczia, Bukovina, Stajersország, Alsó- és Felső-Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia és Németország részére. Nemesfa-állománya ezuttal 500.000 db; vadoncz-állománya 8 millió. A czég évenként 4500-5000 rendelőnek küld szállítmányokat. A gyümölcsfa-iskola teljesen homoktalajon létesült **homoki szőlőtelepítőknek kincses háza** mert mint tudja van, a homok talajon éppen ugy, mint az agyagos, kövecses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig hozasokban erd meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszaplerakodásu vagy túlságosan kővértett talajban állítatik elő. A gyümölcsfajok hollaguli **Bereczki Máté** mezőkovácsházi hírneves telepéről valók. Ugy magasderékű, valamint törzs esemeték megrendelhetők **körte, alma, szilva, őszibarack, kajszin-barack, cseresznye, meggy, lassponya, birs, dió és eperből.** Az 1-2-3-4 éves, gazdag gyökerü, fajhiteles, igen szép esemeték darabja azok erőssége szerint 15 krtól 40 krig. A 4-5 éves, igen erős koronás sorfák dbja 45-50 kr. Nagyban vételnél az árák külön megállapodás tárgyát képezik. Fentirt gyümölcsfajokból táblatírítés folytán 1-2-3-4 éves selejtezett minőségű esemeték is kaphatók, erősség szerint 2-5-7-10-15 krtól, melyek gazdag gyökerzetükkel fogva főként nagyban településekhez olcsóságuk folytán igen ajánlatosak. Fentirt minőségű esemeték vadonczai is bármely számban és erősségben megrendelhetők a fentirt czégnél. A gazdag gyökerzetu vadonczok 1000-e azok erőssége szerint 5 frt 85 krtól 19 frtig terjed. Nagyobk vételnél 5-10-15%, engedmény. — Levél-czim:

Unghváry László gyümölcsfa-iskolája, Czepléden.

!! Tessék árjegyzéket kérni !!

642 1 - 10

734. sz. v. 1898.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaki kir. bíróság 1898. évi 288./1., 293./1. és 365./1. számú végzése következtében dr. Hájós Ferencz csáktornyai ügyvéd által képviselt Csáktornya-vidéki takarékpénztár és társa javára Ovcvár Bálint és társai ellen 172 frt 140 frt és 59 frt 24 kr. s jár. erejéig 1898. évi szept. hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 490 frtra becsült következő ingóságok, u. m.: 1 pajta, széna, szalma, 1 sertvésöl, 1 borju, 1 ló és 1 szekér nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. járásbíróság 98. V. 365./4. számú végzése folytán 172 frt, 140 frt és 59 frt 24 kr. tőkekövetelés, ennek és pedig 172 frtnak 1898. márczius 14-től, 140 frtnak 1898. ápril. 22-től 6%, 59 frt 24 kr-nak 1898. évi május hó 18. napjától járó 5% kamatai $\frac{1}{3}\%$ váltó díj és eddig összesen 112 frt 55 krban bíróság már megállapított költségek erejéig a helyszínén és pedig Novákoveczen

1898. évi október hó 25. napjának délutáni 2 órája

és Dekánoveczen leendő eszközlésére

1898. évi október hó 25. napjának délutáni 3 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni. 647

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120 § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csáktornyan, 1898. évi okt. 10-én.

Sós Frigyes
kir. bír. végrehajtó.

753/1898. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi hogy a perlaki kir. járásbíróság 1898. évi V. 352./1. számú végzése következtében dr. Hájós Ferencz csáktornyai ügyvéd által képviselt Csáktornya-vidéki takarékpénztár javára Mihocsi Simon és társai ellen 84 frt s jár. erejéig 1898. évi szept. hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 485 frtra becsült következő ingóságok, u. m.: széna, szalma, 3 szekér, 3 ló, 1 pajta, 1 kukoriczakas és 1 sertvésöl nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. járásbíróság 98. V. 352./2. számú végzése folytán 84 frt tőkekövetelés, ennek 1898. évi június hó 8. napjától járó 6% kamatai $\frac{1}{3}\%$ váltó díj és eddig összesen 41 frt 70 krban bíróság már megállapított költségek erejéig a helyszínén, vagyis Pálinoveczen leendő eszközlésére

1898. évi októb. hó 24. napjának délutáni 2 órája

és Al-Hráscsánban leendő eszközlésre

1898. évi október hó 24. napjának d. u. 3 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Perlakon, 1898. október hó 10-én.

648 1—1

Sós Frigyes
kir. bír. végrehajtó.

Hirdetmény.

Jurcsevecz község tulajdonát képező

k o r e s m a h á z

a hozzátartozó kert és szántófölddel

1898. évi október hó 24-én d. u. 3 órakor nyilvános árverés útján három évre haszonbérbe fog adatni.

A feltételek a körjegyzői irodában megtekinthetők.

Jurcsevecz, 1898. október 12-én.

Bartal György
jegyző.

641

Novák Markó
bíró.

Köszén eladás!

Jó minőségű

✂️ köszönenet ✂️

ajánl

Métermázsá-ként 60 kr.

10 métermázsán felül 55 „

25 „ „ 52 „

a helybeli raktárból átvéve.

5 métermázsán felüli vételnél a házhoz szállításért métermázsánként 5 kr. számítottatik.

GRÁNER TESTVÉREK
Csáktornyan.

645 1—6

